

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
ЮЖНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ
ТЕРИТОРИАЛНО ПОДЕЛЕНИЕ „ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО - АРДИНО“
✉ 6750, гр. Ардино, ул. Републиканска № 7, ☎ 036514504, e-mail: dgsardino@ucdp-smolian.com

ДОКЛАД

ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕН МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ОТ
ДЕЙНОСТИТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ ВЪРХУ СОЦИАЛНАТА И ПРИРОДНА СРЕДА В
ТЕРИТОРИАЛНИЯ ОБХВАТ НА ТП „ДГС АРДИНО“
през 2024 година

У В О Д

Настоящият доклад е изготвен в изпълнение на Заповед № 86 от 07.02.2020г. на Директора на ТП „ДГС Ардино“ и във връзка със спазването на Принцип 8, Критерий 8.2, Индикатори 8.2.2 и 8.2.3 от Националния стандарт за отговорно управление горите в България за извършване на мониторинг и оценка на въздействието от дейностите по управление на горските територии в обхвата на ТП „ДГС Ардино“.

Резултатите от проведения мониторинг са систематизирани и са в съответствие с утвърдената „Система за мониторинг на територията стопанисвана от ТП „ДГС Ардино“, както следва.

Кратка информация за стопанисваната територия.

ТП „ДГС Ардино“ е териториално поделение към Южноцентрално държавно предприятие - гр. Смолян, със седалище и адрес на управление: гр. Ардино, ул. „Републиканска“ №7, общ. Ардино, обл. Кърджали.

Съгласно предоставен чернови вид на нов Горскостопански план, общата площ на ТП „ДГС Ардино“ е 22815,4 ха, разпределена по вид собственост както следва:

- ⇒ горски територии държавна собственост - 19764,2 ха, в т.ч. залесена площ 17774,1ха;
- ⇒ общинска собственост - 1441,0 ха;
- ⇒ частна собственост - 649,9 ха;
- ⇒ юридически лица - 2,2 ха;
- ⇒ съсобственост - 3,2 ха;
- ⇒ временно стопанисвани от общината - 954,9 ха.

Система за мониторинг на биологичното разнообразие в ГВКС на територията на ТП „ДГС Ардино“ обхваща периода от 01.01.2024 до 31.12.2024 година.

1. Финансов план на стопанството.

По финансов план за 2024 г. са предвидени за изпълнение следните дейности:

➤ Предвидено ползване на дървесина е в размер на 25517 м³ лежаща маса, като добити и реализирани количества са 14093 м³ лежаща маса.

Изпълнението на финансовия план в натура към 31.12.2024 г. е 55% спрямо разчета за годината;

➤ почвоподготовка и залесяване - през 2024 г. няма извършена;

➤ попълване на култури - 8 дка;

➤ отглеждане на култури - 148 дка;

➤ ограждане на култури - 110 л. м.

➤ осветление - отгледна сеч без материален добив на площ от 90 дка;

➤ разсадниково производство - обхваща дейностите в горски разсадник Ардино стопанисван от ТП „ДГС Ардино“ с площ 49 дка. Извършено е изораване на площи в горски разсадник Ардино. Сеенето на семена е съобразено с нуждите от фиданки за извършване на залесявания в освободени площи от изведени санитарни и принудителни сечи през предходни години.

➤ лесозащита - здравословното състояние през 2024 г. е сравнително добро.

Съгласно финансов план за 2024 г. е предвидено въздушно пръскане срещу борова процесия на площ от 600 дка, което е извършено през месец септември.

Поддържат се минерализованите ивици които са с дължина по ГСП 4300 метра и лесокултурни прегради с дължина 9800 метра.

➤ странични дейности - през 2024 г. на територията на стопанството са издавани позволителни за добив на недървесни горски продукти и за паша.

2. Социални споразумения.

В ТП „ДГС Ардино“ има сключен Колективен трудов договор със Синдикалната организация в стопанството към КНСБ със срок до 31.12.2024г. Колективният трудов договор е съобразен изцяло с действащият Браншови трудов договор.

3. План/програма за обучение и квалификация на персонала.

През 2024 г. в ТП „ДГС Ардино“ съгласно одобрена програма за обучение на служителите са извършени обучения на работниците и служителите, като за всяко обучение има съставен протокол за обучение, както следва:

3.1. Обучение проведено на 01.02.2024 г., по следните теми:

- 1) констатирани пропуски от извършени проверки от служители на ЦУ на ЮЦДП, ИАГ и РДГ, анализирани и недопускане за напред
- 2) по безопасност и здраве при работа
- 3) горска сертификация - изготвяне на доклад и анализ на резултатите от проведен мониторинг на дейностите в горските територии на територията на ТП „ДГС Ардино“

3.2. Обучение проведено на 01.03.2024 г. на следните теми:

- 1) Обучение за повишаване на квалификацията на служителите пряко ангажирани с опазването на горските територии, свързано със съставянето на констативни протоколи и актове при установени административни нарушения, съгласно писмо Изх. В-01-2361#1/04.01.2024 г. на Директора на ЮЦДП;

2) Констатирани пропуски при изготвяне на протоколи за освидетелстване на сечищата, като се обърне внимание на пълно и точно описване на състоянието на сечището след теренна обстойна проверка.

3) по горска сертификация. Обсъждане на Доклада и Анализ за резултатите от проведен мониторинг и оценка на въздействието от дейностите на ДГС Ардино. Анализ от проведена среща със заинтересовани страни състояла се на 27.02.2024 г. от 14:00 часа.

3.3. Обучение проведено на 01.07.2024 г. на тема: Обучение по горска сертификация включващо: идентифициране на редки и застрашени видове и мерки за опазване; ГВКС; мерки за опазване на водните ресурси, почвите и биологичното разнообразие при планиране и провеждане на горскостопански дейности; събиране на отпадъци формирани при извършване на добив на дървесина в сечищата;

3.4. Обучение проведено на 01.10.2024 г., на следните теми:

- 1) Анализирани на маркирания лесосечния фонд за 2025 г. Състояние на сечищата. Откриване на ловен сезон 2024/2025 г.
- 2) Обучение по горска сертификация;

4. Здравословни и безопасни условия на труд включително на работниците на подизпълнителите.

На всички работещи ТП „ДГС Ардино“ е предоставено полагащото се облекло и лични предпазни средства.

Стопанството е осигурило условия за безопасно и нормално изпълнение на трудовата дейност на всички работници и служители.

На всички ново постъпили работници и служители се прави първоначален инструктаж, за което инструктираните лица полагат подпис в книгата за инструктажи.

Периодичните инструктажи се провеждат един път годишно, което се удостоверява с подпис на инструктираното лице.

В ТП „ДГС Ардино“ се извършват инструктажи на всички работници на Изпълнителите, на които е възложено изпълнението на дейностите в горите.

При всяко въвеждане на работниците в нов подотдел се прави „Инструктаж за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд и изисквания при провеждане на горскостопанските дейности“ и „Лист за проверка за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд, изправност на техниката и спазване на изискванията за изпълнение на горскостопански дейности“, към се прилагат към досието на подотдела.

През 2024 г. в ТП „ДГС Ардино“ няма регистрирани трудови злополуки.

В стопанството има един служител с намалена работоспособност, които изпълнява работата си съгласно предписанията на здравните органи.

ТП „ДГС Ардино“ има действащ договор със служба по трудова медицина с определено юридическо лице по реда на ЗОП, което извършва ежегодни медицински прегледи на всички работници и служители.

Изготвена е оценка на риска на всички работни места в стопанството.

5. Ангажиране на заинтересованите страни

До всички заинтересовани страни е изпратена Покана с Изх. № Изх.-04-128/09.02.2024 г. за провеждането на работна среща на 27.02.2024 г. в административната сграда на стопанството.

Проведена е работната среща на 27.02.2024 г. със заинтересованите страни, на които са обсъдени следните въпроси: - права и задължения на местните общности, засегнатите и заинтересовани страни, свързани с дейността и територията на ТП „ДГС Ардино“; - планирани дейности за съответната година, територии в които ще се изпълняват, възможностите и начините за промяна на тези дейности в случай, че са засегнати права на собственост и ползване; - подходящи възможности за заетост, обучение и други услуги, които стопанството предлага; - възможностите за местно социално-икономическо развитие вкл. възможни съвместни дейности, проекти и инициативи с местните общности, засегнати и заинтересовани страни; - мерки за опазване на места със специално културно, екологично, икономическо, религиозно или духовно значение за местните общности; и получаване на информация за нови такива; - предстоящите и планирани горскостопански мероприятия през 2024 г. в териториалния обхват на ТП „ДГС Ардино“; - забрана за паша горски територии държавна собственост, актуализации на доклади и други. Съставен е протокол от проведената среща с неразделна част към него е и списък на присъстващите.

Присъстващите на срещите са запознати с доклада от проведения мониторинг през 2023 г. и дейностите, които са планирани за 2024 г. и Доклада на горите с висока консервационна стойност. Също така са информирани, че могат да вземат участие в мониторинга на ГВКС, както и да предоставят целогодишно информация за ГВКС, която ще бъде взета под внимание при изготвяне на годишните доклади.

6. Незаконни/нерегламентирани дейности в горите

Във връзка с опазването на горските територии и дивеча стопанството е разделено на 2 охранителни участъка. За опазването на горските територии са назначени отговорни следните служителите, а именно: старши лесничей – 2; специалист-лесовъдство помощник-лесничей – 3; специалист-лесовъдство технолог по дърводобива - 1 и горски стражари - 11.

През 2024 г. служителите на ТП „ДГС Ардино“ са извършили общо 9709 броя проверки, разпределени по видове както следва:

- ⇒ проверени обекти за добив на дървесина - 2896 бр.;
- ⇒ проверени на превозни средства превозващи дървесина - 1603 бр.;
- ⇒ проверени ловци - 1443 бр.;
- ⇒ други физически лица – 3767 бр.

През 2024 г. са съставени АУАН - 3 броя за допуснати нарушения по ЗГ, като общото

количество незаконна дървесина предмет на нарушения широколистни дърва за огрев в размер на 2 м³ лежаща маса, която не е задържана. Размерът и броя на констатираните нарушения през 2024 г. е незначителен, което се дължи на чувствителното обезлюдяване на малките населени места в района на стопанството.

На територията на стопанството през 2024 г. са извършвани проверки и от други институции – експерти от РИОСВ гр. Смолян, ЮЦДП гр. Смолян, РДГ Кърджали, ИАГ, РСРБЗН гр. Ардино, представители на ЛЗС и ГСС гр. Пловдив, за които проверки има съставени протоколи.

7. Изпълнение на горскостопанския план.

ТП „ДГС Ардино“ има предоставен чернови вид на нов горскостопански план, който предстои да бъде утвърден от Изпълнителния директор на ИАГ с период 2024 ÷ 2033 г.

Предвидените дейности в Горскостопанския план за 2024 г. са изпълнени в натура на 55%, а в стойност 68%.

Към 31.12.2024 г. изпълнението на лесокултурните дейности е на 100 %.

Изпълнението на дейностите е извършено, при спазване на действащата нормативна уредба и утвърдените вътрешни правила в ЮЦДП.

8. Промени в границите, собствеността, функционалността и предназначението на територии в рамките на стопанството.

През 2024 г. няма постъпили заповеди или други нормативни документи налагащи промяна в горски територии.

9. Здравословно състояние на горите.

Здравословното състояние на горите на територията на ТП „ДГС Ардино“ е сравнително добро. Наблюдава се съхнене на малки площи, на единични дървета предимно в иглолистните култури, причинени от гъбни заболявания.

През 2024 г. общо са постъпили сигнални листове 158 броя, разпределени както следва:

- 1) повреди от абиотични въздействия:
  - съхнене на кестен 1 бр. на площ от - 178 дка;
  - болести по иглиците на бора *Lecanosticta acicola* – 24 бр. на площ от 2084 дка;
- 2) повреди от биотични въздействия, насекомни вредители:
  - борова процессионка – 129 бр. на площ 10939 дка;
- 3) повреди в горски разсадник:
  - от дивеч 2 бр. на обща площ 9 дка;
  - повреди от градушка – 1 бр. на площ от 0,4 дка;
  - повреди от дивеч – 1 бр. на площ от 0,5 дка.

От проведените лесопатологични обследвания на служители на стопанството са констатирани и сигнализирани общо 158 броя ЛПО, като разпределението им по вредители и болести е следното:

- 1) повреди от абиотични въздействия:
  - съхнене на кестен 1 бр. на площ от - 178 дка;
  - болести по иглиците на бора *Lecanosticta acicola* – 24 бр. на площ от 2084 дка;
- 2) повреди от биотични въздействия, насекомни вредители:
  - борова процессионка – 129 бр. на площ 10939 дка;
  - върхов корояд 2 бр. на обща площ 2 дка;
  - корояд 1 бр. на обща площ 1 дка.
- 3) повреди в горски разсадник:

- от дивеч 2 бр. на обща площ 9 дка;
- повреди от градушка – 1 бр. на площ от 0,4 дка;
- повреди от дивеч – 1 бр. на площ от 0,5 дка.

Забелязва се намаляване на площите, в които се констатира съхнене в резултат на нападения от стъблени вредители. Нападнатите площи от борова процесия в процентно изражение бележи тенденции на запазване, като степента на нападение е слабо, като по-силно изразени са повредените по периферните слънчеви части на иглолистните насаждения и единични борови дървета.

Своевременното прилагане на правилните лесовъдски дейности в горските територии на ТП „ДГС Ардино“ са намалени до колкото е възможно негативните въздействия от бъдещи природни бедствия.

10. Ползване/добиви и горскостопански дейности.

Ползването в горските територии държавна собственост през 2024 година в района на дейност на ТП „ДГС Ардино“, е както следва:

➤ Предвиденото ползване на дървесина за 2024 г. е в размер на 25517 м³ лежаща маса, в т.ч. чрез възлагане на добива и продажба на дървесина от временен склад – 4608 м³ лежаща маса, чрез продажба на дървесина на корен чрез провеждане на процедури по реда на Наредбата 19009м³ лежаща маса. За продажба на стояща дървесина на корен по ценоразпис на физически лица за лична употреба без право на продажба са предвидени 1900 м³ лежаща маса.

Добитата и реализирана дървесина общо възлиза на 14093 м³ лежаща маса, което е 55% изпълнение, в т.ч. чрез възлагане на добива – 6069 м³, чрез продажба на дървесина на корен – 7240м³. От продажба на корен на физически лица за лична употреба са реализирани 785 м³ лежаща маса. Площите на проведените сечи, по видове сечи е следното: от възобновителни сечи – 31,0 ха; от отгледни сечи – 385,4 ха; от други сечи – 18,7 ха, в т.ч. от принудителни сечи – 13,4 ха и от технически сечи – 5,3 ха..

През 2024 г. на територията на стопанството е издавано позволително за добив на недървесни горски продукти за сух брезов лист – 350 кг.

ТП „ДГС Ардино“ през 2024 г. е извършено изграждане на нови временни извозни пътища с дължина 3250 метра, и за текущ ремонт и почистване на съществуващи горски пътища с дължина 28500 метра със техника собственост на ТП „ДГС Ардино“. На юридическите лица извършващи горскостопански дърводобивни дейности със сключени договори за добив и продажба на дървесина от горски територии държавна собственост са им издавани разрешителни за достъп на превозните средства до тях.

През изминалата 2024 г. стопанството не е закупувало и не е използвало торове и пестициди.

11. Гори с висока консервационна стойност.

Във връзка с мониторинга за наличие на ВКС 1.1., ежегодно се проверява в РИОСВ или на интернет страницата им за ново създадени защитени територии и/или зони, както и за ограничения посочени в заповедите за обявяването им и изискванията на плановете им за управление. Извършва се мониторинг на биологичното разнообразие и за всяка една от ГВКС.

Мониторинг на биологичното разнообразие: видовете от ВКС 1.2 застрашени, изчезващи и ендемични растения, ВКС 1.3 редки, застрашени и ендемични животински видове, ВКС 3 – редки, застрашени и изчезващи горски екосистеми на територията на ТП „ДГС Ардино“ се извършва своевременно. Докладът съдържа информация за определените Гори във фаза на старост и представителни образци на територията на стопанството.

Мониторинг на ВКС 1.1 Защитени територии:

1) Защитена местност „Дяволски мост“. Целите на обявяването му е опазване на ландшафта, местообитания на редки и уязвими растителни и животински видове. През 2024 г. има извършени 5 бр. проверки като са съставени формуляри за извършения мониторинг, като няма констатирани следи от антропогенна намеса и е в добро състояние. Режимите на дейности посочени в Доклада за ВКС се спазват. Общинска администрация гр. Ардино е назначила отговорници, които да следят за опазването на защитената територия изразяващо се в недопускане на паша на домашни животни, повреждане на горската растителност, преследване на дивите животни, разкриване на кариери, провеждане на минно-геоложки, изхвърляне на отпадъци и други дейности, които да изменят ландшафтът.

2) Природна забележителност „Родопски силивряк“ - с. Дядовци. Основната цел е опазване находището на родопския силивряк. През 2024 г. има извършени 7 бр. проверки като са съставени формуляри за извършения мониторинг, като няма констатирани следи от антропогенна намеса и е в добро здравословно състояние. Режимите на дейности се спазват.

3) Природна забележителност „Родопски силивряк“ - с. Любино. Основната цел е опазване находището на родопския силивряк. През 2024 г. има извършени 3 бр. проверки като са съставени формуляри за извършения мониторинг, като няма констатирани следи от антропогенна намеса и е в добро здравословно състояние. Режимите на дейности се спазват.

4) Природна забележителност „Калето“. Целта на обявяването му е опазване на характерни обекти от неживата природа – скални форми. През 2024 г. има извършени 3 бр. проверки като са съставени формуляри за извършения мониторинг, като няма констатирани следи от антропогенна намеса. Режимите на дейности се спазват.

5) Природна забележителност „Хладилна пещера“. Целта на обявяването ѝ е опазване на пещерата, намира се до главен път, която е в добро състояние, няма следи от увреждания по скалите, има решетка. През 2024 г. има извършени 6 бр. проверки като са съставени формуляри за извършения мониторинг, като няма констатирани следи от антропогенна намеса. Няма констатирано наличие на отпадъци и други заплахи. Разположена е в близост до река Давидковска малка Арда, преди вливането ѝ в р. Арда, до асфалтов път свързващ с. Сполука и с. Любино. Служители на стопанството при извършване на служебните си задължения преминавайки покрай природната забележителност, извършват оглед и до настоящия момент няма констатирани нарушения и изхвърляне на отпадъци в близост, т.е. мониторира се ежеседмично.

Мониторинг на ВКС 1.2 Застрашени, изчезващи и ендемични видове

През 2024 г. на територията на ТП „ДГС Ардино“ в находищата на Родопски силивряк са извършени общо проверки –10 броя, за които са попълвани формуляри, като е констатирано, че са в добро състояние и няма следи от антропогенна намеса. Режимите на дейности се спазват.

Извършен е мониторинг на биологичното разнообразие на животни при наблюдения от служителите, които са на терен, като са попълнени общо 28 броя формуляри, в т.ч. по видове както следва: за черен кълвач – 1 бр.; жълтокоремна бумка – 11 бр., шипоопашата сухоземна костенурка – 14 бр., еленов рогач – 1бр. и шипобедрена костенурна – 1 бр. Няма констатирани реални или потенциални заплахи за видовете.

Мониторинг на ВКС 2 Екосистеми и мозайки от екосистеми на ниво ландшафт.

Тук са включени горски територии държавна собственост управлявани и стопанисвани от стопанството. За тяхното състояние се попълва чек-лист за предварителна идентификация при започване на дадени лесовъдски дейности. Посочените заплахи като намаляване на лесистостта и увеличаване на нивата на антропогенна фрагментираност на територията са сведени до минимум,

чрез поддържане на биоразнообразието като мъртва дървесина, острови на старостта, дървета с хралупи и други. В голяма част от освободените площи след изведени санитарни и принудителни сечи с интензивност 100%, се наблюдава много добро естествено възобновяване с местни видове.

Мониторинг на ВКС 3 редки, застрашени и изчезващи горски екосистеми

Целогодишно е извършван мониторинг на всички типове горски екосистеми, които се срещат в териториалния обхват на стопанството. Текущо се извършва мониторинг на редките изчезващи и застрашени горски екосистеми, гори във фаза на старост и представителните гори от естествени екосистеми. Има попълнени 25 броя формуляри за мониторинг. Здравословното им състояние е сравнително добро, жизнени са, няма обезлиствания, няма повреди от биотични и абиотични въздействия. Няма реални и потенциални заплахи. Приоритет са сечите с дълъг възобновителен период.

Мониторинг на ВКС 4 Екосистемни услуги от критично значение

ВКС 4 се отнася до важните екологични функции определени в следните компоненти:

- Гори представляващи единствени източници на питейна вода;
- Гори от решаващо значение за регулиране на водния отток във водосборите;
- Гори с решаващо противоерозионно значение;
- Гори с пожарозащитни функции;

През 2024 г. са извършени наблюдения върху основните екосистемни услуги от критично значение, текущо се попълват формуляри с резултати от наблюденията. Като извод може да бъде посочено, че насажденията включени във ВКС 4 са в добро общо състояние и безпрепятствено осигуряват функциите си.

Мониторинг на ВКС 5 Основни потребности на населението

Мониторинга на ВКС 5 е съсредоточен в места и ресурси от фундаментално значение за задоволяване на основните потребности на местните общности и население, включващо поминък, здраве, храна и вода, идентифицирани с тяхно участие.

ТП „ДГС Ардино“ осигурява на местното население дърва за огрев, площи за паша, възможност за ползване на недървесни горски продукти – гъби, билки и дивеч. Осигуряват се необходимите количества за ползване на базата издадени позволителни, и периодично се извършват консултации с местната власт и местното население относно социалната значимост на ресурсите в региона. Ръководството на стопанството провежда срещи и консултации с местната власт и с представители на засегнати групи свързани с горскостопанските и други дейности.

Мониторинг на ВКС 6 Културни ценности

Текущо се извършват наблюдения на териториите включени в съответното ГВКС, както и консултации с месните общности за значимостта на определените територии и нуждата за извършване на допълнителни дейности за опазване и поддържане в добро общо състояние.

АНАЛИЗ от извършения целогодишен мониторинг може да бъде обобщен в няколко извода:

- ⇒ Прави се всичко възможно да бъдат спазвани препоръките за стопанисване, мониторинг и управление на всички консервационни стойности намиращи се в териториалния обхват на стопанството.
- ⇒ Извършване на навременни лесовъдски дейности за запазване на здравословното състояние на насажденията е основна цел и през настоящата година.
- ⇒ Премахнати са потенциално опасните дървета създаващи рискове при посещение на Туристически комплекс „Белите брези“, ЗМ „Дяволски мост“, „Орлови скали“, „Калето“, „Хладилна пещера“, покрай екопътеки, горски пътища и други инфраструктурни обекти.

- ⇒ Служителите на стопанството прилагат отговорно заложените препоръки за целесъобразно стопанисване на горските насаждения съгласно Националния стандарт за отговорно стопанисване на горите в България.

12. Представителни образци от естествени горски екосистеми.

Представителните образци от естествени горски екосистеми са определени за стопанството, като има издадена Заповед № 635/29.09.2020 г. на директора на ТП „ДГС Ардино“ за определяне по типове горски екосистеми с насаждения включени в гори във фаза на старост представляващи минимум 5 % от всеки тип горска екосистема и Представителни образци които са около 10 % от всеки тип горска екосистема. Горите във фаза на старост са 960,5 ха. Мониторирани са 10 бр. насаждения включени в гори във фаза на старост. Горите са в добро здравословно състояние, представляващи широколистни гори, сукцесионни процеси не се наблюдават.

13. Въздействие на дейностите по управление върху околната среда.

При планирането и провеждането на всички горскостопански мероприятия през 2024 г. са спазени препоръките и указанията за стопанисване на съответната ВКС, посочени в Доклада за ГВКС на ТП „ДГС Ардино“. Предвидени и изведени са постепенни сечи с голям възобновителен период /постепенно-котловинна, групово-постепенна/.

Отгледните /прочистки, прореждания и пробирки/ сечи се извеждат с интензивност до 25% и чрез тях се създават благоприятни условия за нарастване по височина и по диаметър на дърветата от желаните видове. Провеждането на отгледни сечи повишава механичната устойчивост на насажденията.

Санитарните и принудителни сечи се извеждат при повреди, причинени от биотични и абиотични въздействия с цел подобряване фитосанитарното състояние на насажденията и предотвратяване развитието на каламитети.

Проведените технически сечи са основно за изграждане на временни горски пътища, технологични просеки за извоз на дървесина до временен склад или почистване на просеки на съществуващи въздушни електропроводи, за да се предотврати опасността от аварии и възникване на пожари.

Планираните и проведени през 2024 г. лесовъдски мероприятия, не са оказали отрицателно въздействие върху природната среда.

Преди започване на горскостопанските дейности през 2024 г. се извърши оценка на въздействието предвидените за извеждане сечи в насажденията върху ключови елементи на околната среда, съседни имоти и инфраструктура на територията на ТП „ДГС Ардино“, като се вземат мерки за ограничаването евентуалните отрицателни въздействия.

След проведените горскостопански дейности не се установи негативно въздействие върху водните ресурси, не се забелязва повреда в почвата, която да допринесе за ерозионни процеси, състоянието на пътищата е добро при нужда се извършват необходимите ремонтно-възстановителни дейности.

Засилващият се интерес на хората към гората, природата и биоразнообразието ни карат да участваме в повече социални дейности. ТП „ДГС Ардино“ предоставя възможност за запознаване с лесовъдската професия. Предоставят се фиданки за залесяване по случай честването Седмицата на гората. Проведени са работни срещи в горския разсадник с ученици от различни класове и различни избираеми дисциплини на които им са предоставени нагледно извършваните дейности по производството на до 2 годишни фиданки използвани за залесяване, като се започне от оран, оформяне на лехи, сеене на семената, отглеждането им и други. Проведена е и беседа с подрастващите с цел засилване вниманието по опазването на околната среда, начини за недопускане палене на огън в горски територии, посещение на забележителностите на

територията на стопанството, които на са малко, правилно използване и добиване на недървесни горски продукти и други занимателни игри.

Проведе се съвместно конкурс за рисунка в защитената местност Дяволски мост с деца от 1 до 12 клас посещаващи ЦПЛР-ОДК гр. Ардино. ДГС Ардино организира с подкрепата на ЮЦДП турнир по тенис на маса между служители от различни териториални поделения.

На територията на стопанството има голям брой екопътеки и туристически маршрути, които осигуряват прекрасни условия за рекреация и туризъм, както предлага Туристически комплекс „Белите брези“, язовир Кърджали, меандрите на река Арда. Необходимостта от осигуряване на информираност за трудностите и проблемите срещани от лесовъдите при отглеждането, опазването и ползването на горските ресурси ще доведе до съпричастност на природолюбителите и отговорност на посетителите в горите за опазването на природните дадености и ресурси.

ТП „ДГС Ардино“ е поело дългосрочна ангажираност за отговорно управление на горите.

14. Въздействие на дейностите по управление върху социалната среда;

Въздействия върху източници на питейна вода и други ползвания на водни ресурси - ВКС 4.1 от Доклада за ГВКС от проведените наблюдения, посещения към момента няма констатации за заплахи и вредни последствия от дърводобивните дейности в горите на територията на стопанството.

Снабдяването с дърва за огрев на физически лица за собствени нужди – всички кметове са изпратили списъци на желаещите да получат дърва да огрев с посочени количества.

Обектите от културно-историческо, икономическо екологично, религиозно или духовно значение за местните общности посочени във ВКС 6 от Доклада за ГВКС са в добро състояние.

15. Промени в околната среда.

Ефективността и продуктивността на горското стопанство е сравнително добра. За да бъдат спазвани всички принципи и критерии на Националния стандарт на горската сертификация, е необходимо да бъде изградена единна система, основаваща се на балансирано и отговорно отношение във всички направления - екологични, икономически и социални, това налага една добра комуникация между голям брой заинтересовани страни. Продължава стремежът ни към намаляване на пропуските, които се правят при спазването на Националния стандарт. За подобряване ефективността и продуктивността е необходимо да се постигне един баланс между поетите ангажименти на ТП „ДГС Ардино“ и предпочитанията на заинтересовани страни.

Възобновяването в горите с висока консервационна стойност е много добро, което е резултат на добрите лесовъдски практики прилагани се в горските територии в обхвата на ТП „ДГС Ардино“ - чрез съчетание и спазване на основни лесовъдски принципи при извеждане на съответните сечи съгласно действащата нормативна уредба. Констатира се, че при освобождаване на площи от изведени санитарни и принудителни сечи с интензивност 100%, възобновителния потенциал е много добър, подтиснатите местни видове и съпътстващи заемат освободените площи, което води към естествени процеси и сукцесия на видове местни и устойчиви на променящите се условия на природната среда.

Директор на ТП „ДГС Ардино“: .....*п.....
/инж. Ертан Еминов/

*п - Налице е положен подпис, като същия е заличен съгласно Общия регламент за защита на личните данни (Регламент (ЕС) 2016/679).